

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 9139/2021
20.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Попадић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ..., ДД из ..., ЋЋ из ..., чији је заједнички пуномоћник Миленко Радивојков, адвокат из ... и ЕЕ из ..., ЖЖ и ЗЗ, обоје из ..., као правних следбеника сада пок. ИИ, ради утврђења пуноважности усменог завештања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 327/21 од 07.07.2021. године, у седници одржаној дана 20.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 327/21 од 07.07.2021. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 327/21 од 07.07.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 464/16 од 05.10.2020. године. Том пресудом, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је пуноважно усмено завештање (усмени тестамент) сада пок. ЈЈ из ..., сачињен дана ...2013. године изјавом датом пред сведоцима КК, ЛЛ и ЉЉ, којим је за наследника целокупне своје имовине одредила тужиоца. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженима на име накнаде трошкова спора исплати износ од 220.500,00 динара.

Протива наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Без утицаја су ревизијски наводи којима се описно указује на битну повреду која уствари представља тачку 12. цитиране законске одредбе, јер она не може бити разлог за изјављивање ревизије на основу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и сада пок. ЈЈ засновали су ванбрачну заједницу 2007. године у којој су били све до њене смрти ...2013. године. У време заснивања њихове ванбрачне заједнице сада пок. ЈЈ је била радно-активна иако јој је већ била дијагностикована мултиплекс склероза и радила је као ... у Због прогресије ове болести 2008. године је отишла у инвалидску пензију и сваке године је проводила изван период у болници. Последњи пут је хоспитализована ...2013. године и у болници је била до ...2013. године када се вратила кући. У менталном смислу ЈЈ је била потпуно очувана, али је била тешко покретна и кретала се у инвалидским колицима или уз помагала, зашта јој је била потребна помоћ. Два дана након изласка из болнице ...2013. године сада пок. ЈЈ су у посету дошли сведоци ЛЛ и КК, пријатељи тужиоца, а у стану се у исто то време затекла и сведок ЉЉ, коју су тужилац и ЈЈ позвали на разговор ради ангажовања као геронто домаћице. Док су наведени сведоци седели у дневној соби, сада пок. ЈЈ је изјавила да је очекивала да дође њен адвокат јер жели да сву своју имовину остави тужиоцу. Након те реченице она са сведоцима више није ништа причала, нити им давала објашњења у вези са том изјавом. Преминула је два дана након тога, ...2013. године а оставински поступак иза њене смрти води се пред Трећим основним судом у Београду у предмету О 9471/13. Сведоци КК и ЛЛ су после неколико месеци рекли тужиоцу за наведену изјаву сада пок. ЈЈ, када им се он пожалио да њена родбина жели да га исели из стана у коме су они живели, након чега су сведоци са тужиоцем отишли код адвоката да му пренесу оно што су чули од пок. ЈЈ.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно применили материјално право оценевши да наведена изјава сада пок. ЈЈ дата у присуству три сведока (да је очекивала да дође њен адвокат јер жели да сву своју имовину остави тужиоцу) не испуњава услове за пуноважност усменог завештања као изузетне форме завештања. Да би усмено завештање било пуноважно на основу одредбе члана 110. Закона о наслеђивању, потребно је да су кумулативно испуњени услови: да је своју последњу вољу завешталац изјавио у изузетним приликама, да услед тих изузетних прилика није био у могућности да састави писмено завештање и да је своју последњу вољу изјавио пред три сведока. Првостепени суд је такође оценио, да је одредбом члана 111. цитираног закона прописано да су сведоци пред којим је завешталац усмено изрекао своју последњу вољу, дужни да без одлагања написмено саставе завештаочеву изјаву и да је што пре предају суду или да је усмено понове пред судом износећи када је, где и у којим приликама, завешталац изрекао своју последњу вољу, али да извршење те дужности није услов пуноважности усменог завештања.

Осим што су закључили да наведена изјава нема карактер изричите и јасне последње завештаоачеве воље, нижестепени судови су оценили стандард „изузетних прилика,“ који се цени у сваком конкретном случају као субјективна компонента која

погађа искључиво личност завештаоца, и закључили да се чињеница што је сада пок. ЈЈ изашла из болнице ... а преминула ...2013. године, сама по себи не може сматрати као изузетна прилика. С обзиром на то да је дуго година пре тога (почев од 2007. године) боловала од мултиплекс склерозе која је имала прогресиван карактер, па је имала могућност да сама или уз стручну помоћ адвоката сачини тестамент у другом законском облику.

Како су нижестепени судови правилно оценили из свих изложених разлога зашто наведена изјава сада пок. ЈЈ, не испуњава законске услове за пуноважност усменог завештања, то су неосновани и паушални ревизијски наводи да из изложене правне аргументације у побијаној пресуди остаје нејасно зашто нема правног основа да се њеној изјави призна пуноважност усменог завештања.

Усмено завештање је изузетна форма завештања који се користи само када због изузетних прилика нема услова за састављање писменог завештања (члан 110. Закона о наслеђивању). За пуноважност усменог завештања као изузетне форме мора бити присутан фактор изненадности, како у погледу субјективне компоненте изузетних прилика који се тиче завештаоца, тако и објективне компоненте. Сама чињеница што је ЈЈ била болесна дуго година и сваке године боравила у болници извештан број дана, указује да та болест за њу више није била изузетна прилика и да је имала довољно времена и могућности да сама или уз помоћ адвоката сачини писмено завештање као редовни облик завештања.

Преосталим ревизијским наводима којима понавља да је сада пок. ЈЈ пред сведоцима изрекла своју последњу вољу (да своју имовину оставља тужиоцу), тужилац уствари оспорава утврђено чињенично стање као непотпуно и погрешно утврђено, из ког разлога се ревизија не може изјавити на основу члана 407. став 2. ЗПП.

Правилно је одлучено и о трошковима поступка на основу чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић